

Epidemiologisk lägesbild, uppdaterad 2025-10-22

Aktuell sjukdom

Högpato­gen fågel­influ­en­sa (HPAI), be­nämn­ns fågel­influ­en­sa i texten.

Händelsen

Utbrott av fågel­influ­en­sa på tama och vilda fåglar i Sverige, samt fortsatt smittspridning i Europa och globalt.

Sammanfattning

Det 15 oktober påvisades fågel­influ­en­sa av typen H5N1 i en mindre hobbyflock i Höganäs kommun. Dessförinnan, 3 oktober, konstaterades fågel­influ­en­sa hos en vild fågel i Malmö. Dessutom har Danmark drabbats av två fågel­influ­en­sa­ut­brott på kommersiella fjäderfä under oktober. Stora mängder flyttfåglar har nu samlats i flera delar av landet där det finns mycket fjäderfäproduktion och SVA bedömer att vi nu är inne i en period med högre risk för smittspridning och utbrott. Riskerna bedöms också kunna öka under kommande veckor men läget är föränderligt med stora osäkerheter. Fjäderfäproducenter uppmanas att kontrollera extra noga att alla smittsår­gär­der finns på plats för att förhindra introduktion av fågel­influ­en­sa.

Situationen i Sverige

Utbrottet som konstaterades den 15 oktober drabbade en hobbyflock med totalt 20 fåglar med hönsfåglar och ankor. Djurägaren noterade flera döda och sjuka fåglar varvid misstanke om fågel­influ­en­sa rapporterades. Jordbruksverket har fattat beslut om bekämpningsåtgärder som innebär avlivning av samtliga fåglar, spärrförklaring och sanering av anläggningen. Bland vilda fåglar har det första fågel­influ­en­sa­fa­llet sedan april konstaterats, det var en svarthuvad mås som påträffades levande med sjukdomstecken på fågel­influ­en­sa i Malmö den 19 september. Rapporter av observationer av döda eller sjuka fåglar till rapporteravilt.sva.se där fågel­influ­en­sa kan misstänkas har kommit in från bland annat Skåne och Östergötland. Utifrån rapporterna försöker SVA få in fåglar till SVA för undersökning, provtagning och analys av de fåglar som skickas in till SVA görs löpande. Det finns dock ibland praktiska hinder för att skicka in fåglarna och alla fåglar som rapporteras och som skulle vara intressanta att undersökta når inte till SVA.

Tabell 1: Konstaterade utbrott på fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2025/26:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)	Kart-nummer
2025-10-15	H5N1	Skåne	Höganäs	Hobby, blandade arter	IP 1	1

För andra året i rad genomförs en omfattande aktiv övervakning av infångade vilda fåglar, främst gräsänder, vid Ottenby fågelstation på Öland, under perioden juni till december. Samtliga prover som analyserats hittills har varit negativa för högpato­gen fågel­influ­en­sa. Övervakningen ingår i projektet "Sentinel Wild Birds"¹ som finansieras av EFSA.

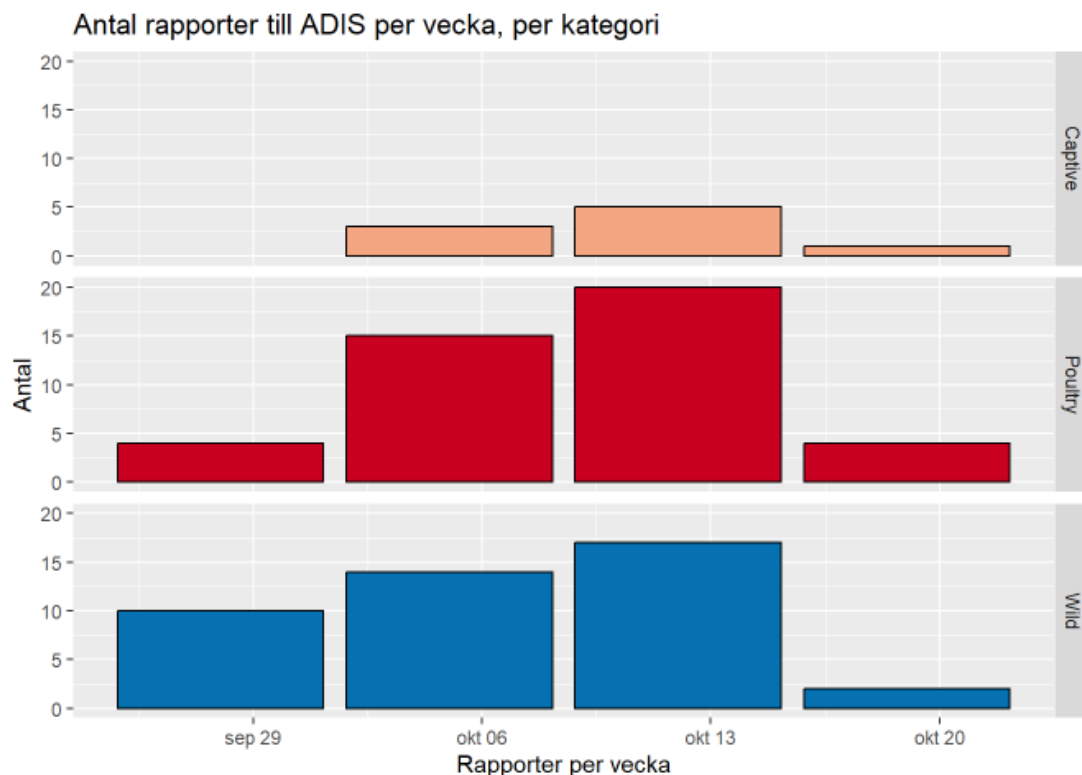
¹ www.sentinelwildbirds.lnu.se

Situationen i Europa

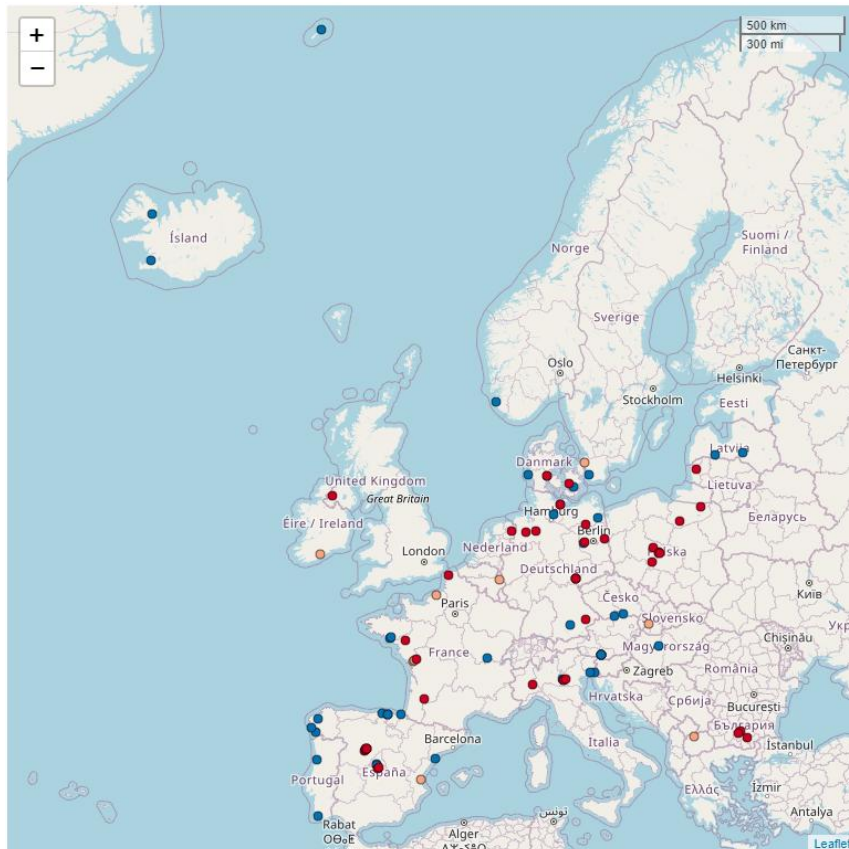
Antalet utbrott av fågelinfluensa hos fjäderfä som rapporterats till EU:s Animal Disease Information System (ADIS) har visat en ökande trend under den senaste månaden. För vilda fåglar har antalet rapporter varit relativt stabilt, även om en viss ökning kan noteras. Antal rapporterade fall sedan 1 oktober 2025 är: 43 utbrott i fjäderfäanläggningar, 9 utbrott på andra fåglar i fångenskap och 43 fall på vilda fåglar, se figur 3-4.

De länder i EU som rapporterat flest utbrott i fjäderfäanläggningar sedan 1 oktober är: Tyskland (12), Spanien (8), Polen (7), Frankrike (4), Italien (4), Bulgarien (3), Danmark (2) samt Litauen och Nederländerna med ett utbrott var. De länder som rapporterat flest fall av fågelinfluensa hos vilda fåglar är Spanien (11), Österrike (8), Tyskland (4), Danmark (3), Frankrike (3), Italien (3), Portugal (3), Island (2), Lettland (2) och Norge (2). Utbrotten i Danmark drabbade en värphönsanläggning med 150 000 värphöns på Jylland och en anläggning med 22 500 kalkoner på Själland. I Nordnorge har det varit omfattande viruscirkulation bland vilda fåglar med smittspridning till fjäderfä under september. Storbritannien har rapporterat 4 utbrott av fågelinfluensa hos tama fåglar sedan 1 oktober 2025. Dessa uppgifter finns inte i ADIS och ingår därför inte i figur 3-5. Källa: <https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu>.

Samtliga rapporterade fall sedan 1 oktober är orsakade av högpåtaglig fågelinfluensa av typen H5N1, klad 2.3.4.4b, med undantag för två vilda fåglar i Norge respektive på Island som hade subtyp H5N5 av samma klad.

Figur 3: Antal rapporter till ADIS per vecka per kategori. 1-21 oktober 2025. Observera att stapeln för veckan som startar 20 oktober endast representerar två dagar. captive=andra fåglar i fångenskap, poultry=fjäderfä, wild=vilda fåglar

Figur 4. Karta över utbrott av fågelinfluensa på fjäderfä (röd prick), andra fåglar i fångenskap (orange prick), vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med konfirmering mellan 1-21 oktober 2025.

Situationen globalt

För situationen globalt så hänvisar vi till [lägesbilden från 1 oktober](#) då det inte finns några nya händelsen av betydelse att rapportera.

Fågelinfluensa hos däggdjur

För situationen hos däggdjur hänvisar vi till [lägesbilden från 1 oktober](#) då det inte finns några nya händelsen av betydelse att rapportera.

Bakgrund och aktuell övervakning

Se: <https://www.sva.se/produktionsdjur/fjaderfa/sjukdomar/djursjukdomar-a-o/fagelinfluensa-aviar-influensa-ai> och <https://www.sva.se/amnesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa>

Antagande och analys

Smittläget för fågelinfluensa bedöms ha försämrats de senaste veckorna. Som framgår av kartan i figur 4 är det relativt många utbrott hos fjäderfä och andra fåglar i fångenskap i förhållande till antalet fall hos vilda fåglar. Det skulle kunna innebära att det är mer omfattande viruscirkulation bland vilda fåglar än vad som fångas upp i övervakningen vilket bidrar till osäkerheter i riskbedömningen. Data indikerar också att fågelinfluensasäsongen inletts något tidigare jämfört med föregående säsonger, vilket skulle kunna tyda på att vi står inför en säsong med mer omfattande smittspridning jämfört med de två senaste. Flyttfågelsäsongen för änder, gäss och svanar har varit igång under en tid och ornitologer som SVA konsulterat meddelar att dessa riskarter för fågelinfluensa nu är på plats i stora mängder i fjäderfätäta områden som Skåne och Östergötland. Den bilden bekräftas av omfattande rapporteringar av fågelobservationer som ornitologer runt om i landet registrerar i. Under vintern finns förutsättningar för omfattande smittspridning, särskilt via ytvatten, bland vilda fåglar som då lever i stora flockar. Inflödet av flyttfåglar kommer framför allt från nordost och tyvärr saknas det information om smittläget längs viktiga flyttfågelsträck i Ryssland. Situationen västerut i Norge och Storbritannien kan också påverka riskerna för Sverige på grund av viss konnektivitet mellan viltfågelpopulationer. Europeiska livsmedelssäkerhetsmyndighetens, Efsa:s bird flu radar indikerar också en viss ökad risk för fågelinfluensa hos vilda fåglar i södra och mellersta Sverige. Väderleken är nu också gynnsam för virusöverlevnad med kalla

temperaturer under senaste veckan. Sammantaget bedömer SVA att risken för att fågelinfluensa ska introduceras till fjäderfä och andra fåglar nu är högre än i den senaste lägesbilden från den 1 oktober. Risken bedöms vara högre för fjäderfäflokar med låg biosäkerhet eller utevistelse jämfört med de som har hög biosäkerhet. Det antas också finnas stora regionala och lokala skillnader i risk beroende på avstånd till ytvatten och viltfågelområden. Under 2023 gjorde SVA en riskkartläggning² som identifierade områden och tidsperioder med högre risk för introduktion av fågelinfluensa till fjäderfä, och kartläggningen gäller fortfarande då det inte varit några stora förändringar i det observerade mönstret. Riskerna bedöms vara högst i Skåne men som nämndes kan det finnas viruscirkulation i andra områden som ännu inte är identifierad i övervakningen. Risken kan komma att öka ytterligare den närmaste tiden baserat på erfarenheter från tidigare säsonger.

Fågelinfluensavirus sprids framför allt via vilda fåglars träck som kontaminerar utomhusmiljön. Därför är det viktigt att du som djurägare tänker på smittskyddet och undviker både direkt och indirekt kontakt med vilda fåglar. Indirekt kontakt är en viktig smittväg och innebär att smittan kan spridas via till exempel redskap, kläder, skor eller annat som har kommit i kontakt med den yttre miljön där viruset kan finnas.

Vid ökad dödlighet eller symtom som kan tyda på fågelinfluensa bör veterinär kontaktas omgående. Symtomen kan bland annat vara nedsatt allmäntillstånd, minskad aptit, neurologiska störningar, andningsbesvär eller diarré. Svullnad av huvud och kam samt blödningar på benen kan ibland ses. Sjukdomsförloppet är ofta snabbt och fåglarna kan dö innan tydliga symtom hunnit utvecklas.

Europiska smittskyddsmyndigheten (ECDC) gör bedömningen att risken för smitta till människor i Europa generellt är låg vad gäller fågelinfluensa av den aktuella kladen 2.3.4.4b. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021–2025 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006–2007 (kladen 2.2.1 och 2.2.2), som innebar högre risker för människor. Den generella rekommendationen till allmänheten är dock att inte vidröra döda eller sjuka djur och även förhindra att exempelvis hundar eller katter är i nära kontakt med dessa.

SVA är tacksam för rapporter om observationen av sjuka eller döda vilda fåglar, eller andra vilda djur till <https://rapporteravilt.sva.se/>.

Bilaga 1

Tabell: Konfirmerade fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar sedan 1 oktober 2025

Fynd-datum	Ankomst-datum	Subtyp	Fågelart	Län	Kommun
2025-09-19	2025-10-01	H5N1	Svarthuvad mås	Skåne län	Malmö

² <https://www.sva.se/aktuellt/bloggar/populaervetenskap/popvetbehaallare/riskkartlaeggning-av-faagelinfluensa-ska-bidra-till-traeffsaekert-foerebyggande-arbete-mot-framtida-utbrott/>